

VÄRDEBESKRIVNING

Område av riksintresse för naturvård i Dalarnas län

Datum: 2003-12-15

Områdesnummer: NRO 20 053

Områdesnamn: Skattlösbergs stormosse

Kommun: Ludvika (2085)

Kartblad: 12ESO

Area: 1 960 ha totalt varav 1 917 ha land och 43 ha vatten.

Naturgeografisk region: 30 a Norrlands vågiga bergkullterräng med mellanboreala skogsområden.

Agrara kulturlandskapsregioner: Södra Norrlands och norra Svealands skogsbygder.

Landskapsformer: Vågig bergkullterräng.

Riksvärde:

Ås, moränformer	
Myrkomplex	Sumpskog
	Excentrisk mosse
	Svagt väld mosse
	Platåformigt väld mosse
	Topogent kärr
	Flora
	Fauna

Värdeomdöme: Skattlösbergs Stormosse är en av Bergslagens största myrar med flertalet för Bergslagsmyrarna representativa myrelement och växtsamhällen. Det är sannolikt ett av Dalarnas mest skyddsvärda myrområde med ett komplex av kärr och mossar samt en komplicerad hydrologi. Områdets storlek samt komplexitet medför ett flertal biotoper och därmed en artrik flora.

Skattlösbergs Stormosse har tillmätts stor betydelse globalt sett, som ett stort, representativt område med hotade naturtyper och tjänar härvid som referensområde för myrforskning. I bedömningen har myrkomplexets orördhet samt den botaniska och geologiskt väl utförda dokumentationen vägt tungt. Vid sidan av de vetenskapliga värdena tillkommer myrområdets betydelse ur landskapsbildssynpunkt.

Huvudkriterier: A, B, C, D, E

Stödkriterier: Storlek, mångformighet, orördhet, kontinuitet, representativitet, raritet, nyckelområde, funktion - betydelse för flora och fauna, sårbarhet, goda förutsättningar för bevarande av naturvärde.

Förutsättningar för bevarande: Bevarandet av våtmarkens värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzon bör ej utföras.

Säkerställande: Med stöd av MB 7 kap 28 § har 1318 ha av riksintresseområdet delarats som natura 2000 området SE0620134 Skattlösbergs stormosse.

Områdets huvuddrag: Skattlösbergs Stormosse är ett av Bergslagens större myrområden med ett komplex av kärr och mossar samt en komplicerad hydrologi. Inom området finns även sumpskog. I området ingår förutom Stormossen, Silmamossen och Tuppmossen m.fl. mossar, flera tjärnar, gölar, bäckar och källor.

Stormossen består av ett flertal excentriskt utbildade mossar, avgränsade av fastmark. Här återfinns smärre laggpartier, talrika dråg och andra kärrpartier samt ett större centraldråg med delvis stora flarkar. Vegetationen upptar hela skalan från mosse och fattigkärr till rikkärr dock saknas kalkbetonade extremrikkärr. Det stora antalet biotoper i myrkomplexet medför att artantalet är högt; sålunda har påträffats 125 högre växter, 115 mossor och 30 lavar. Stormossen är vetenskapligt väl dokumenterad.

Silmamossen omsluts delvis av en bågformad rullstensås som åtföljs av myrens krön. Därifrån sluttar mossen ensidigt men med svagt konvergerande lutningsriktningar. Vinkelrätt mot lutning- en utbreder sig ett stort antal långsträckta höljegölar och lösbottomhöljor. Myren får därigenom en karakteristisk "läktarlik" uppbyggnad.

Tuppmossen består av en mosse med gölar och ett ytterst artfattigt kärr, båda föga sluttande.

Fastmarken utgörs av morän med varierande kullform samt isälvsavlagringar, främst i form av åsar och sandfält. Det finns även ett parti med grönsten inom området. Tallskog dominerar fastmarken.

Faunan är på grund av områdets storlek och komplexitet relativt rik, främst i ornitologiska hänseende.

Skattlösbergs stormosse är upptagen i Europarådets förteckning över biogenetiska reservat.

Anmärkningar: VMI-id: 12E4H01. Myrarna är orörda men påverkas lokalt av skogsbilvägar och avverkningar på omgivande fastmark. Naturvårdsprogram för

Kopparbergs län objekt nr 33, klass I. Vissa delar av området finns med i sumpskogsinventeringen (svs).

Referenser:

Jansson, E 1983 *Skattlösbergs Stormosse*, Länsstyrelsen i Kopparbergs län, N 1976:26.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län, 1990: *Våtmarker i Kopparbergs län*.
Miljövårdsenheten 1990:2.

Naturvårdsverket, 1994: *Myrskyddsplan för Sverige*.

Rynéus, T, (o medarb.), 1988: *Naturvårdsprogram för Kopparbergs län*.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län, N 1988:1

Sjörs, H 1948: *Myrvegetation i Bergslagen*.

Översiktlig naturinventering i Ludvika kommun, Länsstyrelsen i Kopparbergs län, N 1976:4.